
387

Besluit van 10 oktober 2003 houdende regels ter uitvoering van de Wet werk en bijstand (Besluit WWB)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 3 september 2003, Directie Bijstand en Gemeentelijk Activeringsbeleid, nr. B&GA/WWB/03/70145;

Gelet op de artikelen 40, eerste lid, 69, tweede en derde lid, 70, tweede en derde lid, 73, derde lid, en 74, derde lid, van de Wet werk en bijstand;

De Raad van State gehoord (advies van 18 september 2003, nr. W12.03.0371/IV);

Gezien het nader rapport van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 9 oktober 2003, Directie Werk en Bijstand, nr. W&B/WWB/03/76805;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Paragraaf 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepaling

In dit besluit wordt verstaan onder:

- a. wet: Wet werk en bijstand;
- b. Wet inschakeling werkzoekenden: de Wet inschakeling werkzoekenden zoals deze luidde op de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van de wet;
- c. Besluit in- en doorstroombanen: het Besluit in- en doorstroombanen zoals dit luidde op de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van de wet;
- d. Algemene bijstandswet: de Algemene bijstandswet zoals deze luidde op de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van de wet;
- e. Wet financiering Abw, IOAW en IOAZ: de Wet financiering Abw, IOAW en IOAZ zoals deze luidde op de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van de wet;
- f. werkdeel: de uitkering, bedoeld in artikel 69, eerste lid, onderdeel a, van de wet;
- g. inkomensdeel: de uitkering, bedoeld in artikel 69, eerste lid, onderdeel b, van de wet;
- h. gemeentelijke werklasten 2003: de aan de gemeente op grond van artikel 18 van de Wet inschakeling werkzoekenden en artikel 13, eerste tot

en met derde lid, van het Besluit in- en doorstroombanen verstrekte subsidie voor het jaar 2003;

i. gemeentelijke bijstandslasten 2001 voor personen jonger dan 65 jaar: de volgens de opgave, bedoeld in artikel 130, vierde lid, van de Algemene bijstandswet, in het jaar 2001 ten laste van een gemeente gebleven kosten, bedoeld in artikel 3, eerste lid, onderdeel a, van de Wet financiering Abw, IOAW en IOAZ, verminderd met de kosten van bijstand die is verleend met toepassing van artikel 30, tweede lid, van de Algemene bijstandswet en verminderd met de kosten van bijstand die is verleend met toepassing van artikel 63, tweede lid, van de Algemene bijstandswet, en vervolgens vermenigvuldigd met het aantal inwoners van 20 tot en met 64 jaar van de gemeente op 1 januari 2003, gedeeld door het aantal inwoners van 20 tot en met 64 jaar van de gemeente op 1 januari 2001;

j. gemeentelijke bijstandslasten 2001 voor personen van 65 jaar of ouder: de volgens de opgave, bedoeld in artikel 130, vierde lid, van de Algemene bijstandswet, in het jaar 2001 ten laste van een gemeente gebleven kosten, bedoeld in artikel 3, eerste lid, onderdeel a, van de Wet financiering Abw, IOAW en IOAZ, van bijstand die is verleend met toepassing van artikel 30, tweede lid, van de Algemene bijstandswet.

Paragraaf 2 Werkdeel

Artikel 2 Berekening bedrag werkdeel

Het bedrag van het werkdeel wordt berekend aan de hand van de volgende formule:

$$W = (K^W : TK^W) \times TB^W$$

waarbij:

- a. W het werkdeel voor de gemeente is;
- b. K^W de in 2003 voor een gemeente beschikbare budgetten ID-banen en WIW zijn;
- c. TK^W de in 2003 voor alle gemeenten beschikbare budgetten ID-banen en WIW zijn;
- d. TB^W het totale bedrag is dat in het uitvoeringsjaar 2004 beschikbaar is voor de werkdelen.

Artikel 3 Meeneem- en voorschotregeling werkdeel

1. Indien in een kalenderjaar het werkdeel niet volledig is besteed aan voorzieningen als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de wet, kan het college het niet bestede deel tot maximaal 75% van het voor dat jaar toegekende budget toevoegen aan het werkdeel voor het daaropvolgende kalenderjaar.

2. Indien in een kalenderjaar meer dan het werkdeel is besteed aan voorzieningen als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de wet, kan het college het meer bestede bedrag tot maximaal 75% van het voor dat jaar toegekende budget ten laste brengen van het werkdeel voor het daaropvolgende kalenderjaar.

3. Het percentage van de uitkering dat op grond van artikel 70, tweede lid, van de wet wordt teruggevorderd, bedraagt 100%. Indien volledige terugvordering naar het oordeel van Onze Minister tot een onbillijkheid van overwegende aard leidt, stelt Onze Minister de terugvordering op een lager percentage vast.

Artikel 4 Berekening bedrag inkomensdeel en inwonertal gemeenten

1. Het bedrag van het inkomensdeel wordt voor het jaar 2004 verschillend berekend voor gemeenten met:
  - a. 40 000 of minder inwoners;
  - b. meer dan 40 000 en minder dan 60 000 inwoners;
  - c. 60 000 of meer inwoners.
2. Voor de vaststelling van het aantal inwoners, bedoeld in het eerste lid, geldt als peildatum 1 januari 2003.
3. Het aantal inwoners wordt ontleend aan de statistiek «Demografische kerncijfers per gemeente» van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Artikel 5 Berekening bedrag inkomensdeel kleine gemeenten

Voor gemeenten met 40 000 of minder inwoners wordt het bedrag van het inkomensdeel berekend aan de hand van de volgende formule:

$$I = (K64 : TK64^{40\ 000}) \times TB64^{40\ 000} + (K65 : TK65) \times TB65$$

waarbij:

- a. I het inkomensdeel voor de gemeente is;
- b. K64 de gemeentelijke bijstandslasten 2001 voor personen jonger dan 65 jaar zijn;
- c. $TK64^{40\ 000}$ het totaal is van de gemeentelijke bijstandslasten 2001 voor personen jonger dan 65 jaar van gemeenten met 40 000 of minder inwoners;
- d. $TB64^{40\ 000}$ het deel is van het totale bedrag dat beschikbaar is voor de inkomensdelen voor gemeenten met 40 000 inwoners of minder, bestemd voor personen jonger dan 65 jaar;
- e. K65 de gemeentelijke bijstandslasten 2001 voor personen van 65 jaar of ouder zijn;
- f. TK65 het totaal is van de gemeentelijke bijstandslasten 2001 voor personen van 65 jaar of ouder;
- g. TB65 het deel is van het totale bedrag dat beschikbaar is voor de inkomensdelen, bestemd voor personen van 65 jaar of ouder.

Artikel 6 Berekening bedrag inkomensdeel middelgrote gemeenten

Voor gemeenten met meer dan 40 000 en minder dan 60 000 inwoners wordt het bedrag van de uitkering berekend aan de hand van de volgende formule:

$$I = \{[(1 - M) \times (K64 : TK64^{40\ 000-60\ 000}) + M \times (0,6 \times (K64 : TK64^{40\ 000-60\ 000}) + 0,4 \times (O : OT^{40\ 000-60\ 000}))] \times TB64^{40\ 000-60\ 000} \times C\} + (K65 : TK65) \times TB65$$

waarbij:

- a. I het inkomensdeel voor de gemeente is;
- b. M het aantal inwoners van de gemeente per 1 januari 2003 is, verminderd met 40 000 en vervolgens gedeeld door 20 000;
- c. K64 de gemeentelijke bijstandslasten 2001 voor personen jonger dan 65 jaar zijn;
- d. $TK64^{40\ 000-60\ 000}$ het totaal is van de gemeentelijke bijstandslasten 2001 voor personen jonger dan 65 jaar van gemeenten met meer dan 40 000 en minder dan 60 000 inwoners;
- e. $TB64^{40\ 000-60\ 000}$ het deel is van het totale bedrag dat beschikbaar is voor de inkomensdelen voor gemeenten met meer dan 40 000 en minder dan 60 000 inwoners, bestemd voor personen jonger dan 65 jaar;
- f. O de objectief vastgestelde gemeentelijke bijstandskosten zijn;
- g. $OT^{40\ 000-60\ 000}$ het totaal is van de objectief vastgestelde gemeente-

lijke bijstandskosten van gemeenten met meer dan 40 000 en minder dan 60 000 inwoners;

h. C de correctiefactor is die wordt berekend aan de hand van de formule die is opgenomen in de bijlage bij dit besluit;

i. K65 de gemeentelijke bijstandslasten 2001 voor personen van 65 jaar of ouder zijn;

j. TK65 het totaal is van de gemeentelijke bijstandslasten 2001 voor personen van 65 jaar of ouder;

k. TB65 het deel is van het totale bedrag dat beschikbaar is voor de inkomensdelen, bestemd voor personen van 65 jaar of ouder.

Artikel 7 Berekening uitkeringsbedrag grote gemeenten

Voor gemeenten met 60 000 of meer inwoners wordt het bedrag van de uitkering berekend aan de hand van de volgende formule:

$$I = [0,6 \times (K64 : TK64^{60\ 000}) \times TB64^{60\ 000} + 0,4 \times (O : OT^{60\ 000}) \times TB64^{60\ 000}] + (K65 : TK65) \times TB65$$

waarbij:

a. I het inkomensdeel voor de gemeente is;

b. K64 de gemeentelijke bijstandslasten 2001 voor personen jonger dan 65 jaar zijn;

c. TK64^{60 000} het totaal is van de gemeentelijke bijstandslasten 2001 voor personen jonger dan 65 jaar van gemeenten met 60 000 of meer inwoners;

d. TB64^{60 000} het deel is van het totale bedrag dat beschikbaar is voor de inkomensdelen voor gemeenten met 60 000 inwoners of meer, bestemd voor personen jonger dan 65 jaar;

e. O de objectief vastgestelde gemeentelijke uitkeringskosten zijn;

f. OT^{60 000} het totaal is van de objectief vastgestelde gemeentelijke uitkeringskosten van gemeenten met 60 000 of meer inwoners;

g. K65 de gemeentelijke bijstandslasten 2001 voor personen van 65 jaar of ouder zijn;

h. TK65 het totaal is van de gemeentelijke bijstandslasten 2001 voor personen van 65 jaar of ouder;

i. TB65 het deel is van het totale bedrag dat beschikbaar is voor de inkomensdelen, bestemd voor personen jonger dan 65 jaar.

Artikel 8 Objectief verdeelmodel en macrobudget

1. De objectief vastgestelde gemeentelijke bijstandskosten voor personen jonger dan 65 jaar worden vastgesteld aan de hand van het verdeelmodel dat is opgenomen in de bijlage bij dit besluit.

2. Het totale bedrag dat beschikbaar is voor de inkomensdelen van de gemeenten betreft: $TB64^{40\ 000} + TB64^{40\ 000-60\ 000} + TB64^{60\ 000} + TB65$.

Artikel 9 Toetsingscommissie

De toetsingscommissie bestaat uit een voorzitter en twee leden. Onze Minister benoemt de voorzitter en de leden, alsmede twee plaatsvervangende leden, die tevens door hem kunnen worden geschorst en ontslagen.

Artikel 10 Verzoek aanvullende uitkering

1. Een verzoek om een aanvullende uitkering omvat:

a. een verklaring voor het feit dat de door het college gemaakte kosten hoger zijn dan het daarvoor verstrekte inkomensdeel;

b. een overzicht van de maatregelen die het college heeft genomen dan wel in de toekomst zal nemen om een situatie als bedoeld in onderdeel a te voorkomen, en

- c. een toelichting op het bedrag waarom wordt verzocht.
2. Een aanvullende uitkering wordt slechts toegekend voorzover:
  - a. voldaan is aan de gestelde vormvoorschriften;
  - b. de gemaakte kosten de toegekende uitkering inkomensdeel met minimaal tien procent overstijgen;
  - c. de uitkomst van de beoordeling van het effect van de arbeidsmarkt en van het gevoerde gemeentelijk beleid en de uitvoering daarvan daartoe aanleiding geeft.
3. De toetsingscommissie beoordeelt of een verzoek voldoet aan de in het eerste en tweede lid genoemde voorwaarden en adviseert Onze Minister. Indien de toetsingscommissie van oordeel is dat een gemeente in aanmerking komt voor een aanvullende uitkering, dan is de hoogte van deze uitkering gelijk aan het verschil tussen de werkelijke netto bijstandsuitkeringslasten en 110% van de toegekende uitkering inkomensdeel.
4. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot dit artikel, waarbij voor gemeenten tot maximaal 40 000 inwoners een afwijkende invulling kan worden gegeven van het tweede lid, onderdeel c.

Paragraaf 4 Overige en slotbepalingen

Artikel 11 Adreslozen

1. Voor de verlening van bijstand aan belanghebbenden zonder adres als bedoeld in artikel 1 van de Wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens worden aangewezen de gemeenten opgenomen in de bijlage onder A van het Besluit specifieke uitkeringen maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en verslavingsbeleid.
2. De bijstand, bedoeld in het eerste lid, wordt verleend door het college van de gemeente waar de belanghebbende zich op het moment van zijn aanvraag bevindt.

Artikel 12 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 2004.

Artikel 13 Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit WWB.

Lasten en bevelen dat dit besluit en de bijlage met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 10 oktober 2003

Beatrix

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
M. Rutte

Uitgegeven de *veertiende* oktober 2003

De Minister van Justitie,
J. P. H. Donner

Het advies van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt op grond van artikel 25a, vijfde lid j° vierde lid, onder b van de Wet op de Raad van State, omdat het zonder meer instemmend luidt.

NOTA VAN TOELICHTING

Inleiding

In het onderhavige besluit worden regels gesteld ten aanzien van de volgende onderdelen:

- Berekening van de verschillende onderdelen uitkeringen inkomensdeel WWB (art. 69, tweede en derde lid);
- Taak toetsingscommissie, voorwaarden waaronder verzoek bij toetsingscommissie kan worden ingediend alsmede criteria toetsingscommissie (art. 73, derde lid, art. 74, derde lid);
- Berekening van de uitkeringen werkdeel WWB (art. 69, tweede lid);
- Terugvordering overschot werkdeel (meeneemregeling) (art. 70, vierde lid);
- Uitvoering van de WWB ten aanzien van personen die niet beschikken over een adres als bedoeld in artikel 1 van de Wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens.

Separaat aan het voorliggende besluit zal een besluit financierings-systeem IOAW en IOAZ voor het jaar 2004 worden getroffen (25% budgettering) en zal een financieringsstelsel worden opgenomen in het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004.

INKOMENSDEEL WWB 2004

1. Macrobudget inkomensdeel WWB

Het macrobudget inkomensdeel WWB 2004 is opgebouwd uit twee delen:

1. Macrobudget voor personen tot aan 65 jaar
2. Macrobudget voor de categorie 65 jaar en ouder met al dan niet gedeeltelijke bijstandsuitkering

1.1 Deel macrobudget inkomensdeel voor personen tot aan 65 jaar

Het macrobudget voor het begrotingsjaar 2004 wordt geraamd in september 2003. Daarbij is gebruik gemaakt van de Abw-volumeraming uit de SZW-begroting voor jaar 2004. Deze raming is afgestemd met het Centraal Planbureau (CPB) en is gebaseerd op:

1. actuele gegevens over de feitelijke ontwikkeling van het bijstandsvolume op dat moment;
2. de economische vooruitzichten uit de MEV voor het begrotingsjaar 2004;
3. de verwachte effecten van gewijzigd beleid.

Met artikel 69, tweede lid, tweede volzin, WWB is geregeld dat bij de vaststelling van het totale bedrag dat beschikbaar is voor de uitkeringen, bedoeld in artikel 69, eerste lid, onderdeel b van de WWB het volgende uitgangspunt geldt. Dit bedrag dient toereikend te zijn voor de voor dat jaar geraamde kosten, bedoeld in dat onderdeel, voor alle gemeenten. In het onderhavige besluit wordt aangegeven op welke wijze de Minister hier invulling aan heeft gegeven voor het jaar 2004.

De raming van het macrobudget is opgebouwd uit een volume- en een prijscomponent:

Raming volumecomponent

De basis voor de raming van het bijstandsvolume in 2004 is de realisatie van het bijstandsvolume in 2003. Deze realisatie wordt verhoogd of verlaagd met de verwachte ontwikkeling in het bijstandsvolume in 2004 ten opzichte van 2003.

Bij de eerste vaststelling van het budget in september 2003 betreft het bijstandsvolume voor 2003 nog een raming. Bij de definitieve vaststelling van het budget in september 2004 wordt uitgegaan van het gerealiseerde bijstandsvolume in het jaar 2003 op basis van de bijstandskennersstatistiek van het CBS.

De verwachte ontwikkeling van het bijstandsvolume wordt ingeschat op basis van de ontwikkeling van de werkloze beroepsbevolking zoals die door het CPB wordt geraamd. De precieze vorm van de relatie tussen de werkloze beroepsbevolking en het aantal Abw-uitkeringen wordt jaarlijks in overleg met het CPB vastgesteld. Daarbij wordt ook rekening gehouden met verwachte beleidseffecten en conjuncturele wijzigingen.

Raming prijscomponent

De basis voor de raming van de prijscomponent voor 2004 is de realisatie van de prijscomponent in 2003. Deze realisatie wordt bepaald door de bijstandsuitgaven in 2003 te delen door het gerealiseerde bijstandsvolume 2003. Net als voor de volumecomponent geldt dat de gegevens over de bijstandsuitgaven in 2003 in september 2003 nog ramingen zijn. Bij de definitieve vaststelling van het budget in september 2004 zal worden uitgegaan van de dan bekende realisaties van de bijstandsuitgaven in 2003.

De prijscomponent voor 2004 wordt vervolgens geraamd door de realisatie voor 2003 te verhogen of te verlagen met de verwachte ontwikkeling in de gemiddelde uitkering. De gemiddelde uitkering kan bijvoorbeeld veranderen als gevolg van beleidseffecten of van demografische ontwikkelingen die niet van invloed zijn op totale omvang, maar wel op de samenstelling van de bijstandspopulatie.

Andere factoren die van invloed zijn op de ontwikkeling van de gemiddelde uitkering zijn de ontwikkeling van de normuitkering, de ziekenfondspremie en de loonbelastingtarieven. Het effect van deze factoren wordt meegenomen bij de definitieve vaststelling van het macrobudget in september 2004.

Effecten van beleid

De raming van de volumecomponent en de prijscomponent voor 2004 worden beiden gebaseerd op hun gerealiseerde niveau's in 2003. De effecten van beleidsmaatregelen op de bijstandsuitgaven die in 2003 werden verwacht zijn impliciet in deze realisaties verwerkt.

Als een beleidsmaatregel in 2003 minder of juist meer heeft opgebracht dan verwacht werd zal dit ook doorwerken in het niveau van de bijstandsuitgaven in latere jaren. De systematiek waarmee het macrobudget wordt bepaald zorgt ervoor dat het macrobudget 2004 automatisch voor deze doorwerking wordt gecorrigeerd.

In september van het begrotingsjaar 2004 wordt het macrobudget voor dat jaar naar boven of naar beneden aangepast. Daartoe wordt gebruik gemaakt van een geactualiseerde raming van het bijstandsvolume in het begrotingsjaar op grond van de meest actuele inzichten in de werkloosheid. De gegevens van het feitelijke bijstandsvolume in het begrotingsjaar worden niet in de raming betrokken omdat er dan een vermenging zou optreden van de raming en het beleid van gemeenten.

Het voorgaande betekent dat er geen nacalculatie zal plaatsvinden op basis van feitelijke macrobijstandsuitgaven. Een voordeel van deze wijze van vaststelling van het macrobudget is dat de wijze waarop de wet wordt uitgevoerd niet via een nacalculatie invloed heeft op de hoogte van het macrobudget en daarmee ook niet op het budget van de afzonderlijke gemeenten. Het verschil tussen het in september 2003 vastgestelde en het in september 2004 aangepaste macrobudget voor het uitvoeringsjaar 2004 komt ten laste of ten gunste van het Rijk. Bij de aanpassing in september van het lopende begrotingsjaar wordt, naast de nieuwe ramingsgegevens, tevens de jaarlijkse aanpassing vanwege de loon en prijsbijstelling verwerkt.

1.2 Deel macrobudget inkomensdeel voor categorie 65 jaar en ouder met al dan niet gedeeltelijke bijstandsuitkering

Het macrobudget voor de bijstand aan personen van 65 jaar en ouder wordt gevormd door het product van het geraamde uitkeringsvolume en de geraamde gemiddelde uitkering.

Raming volume bijstand 65-plussers

Ten behoeve van de raming van het aantal bijstandsuitkeringen aan 65-plussers wordt de verhouding tussen het bijstandsvolume 65-plussers en het volume gekorte AOW-uitkeringen in het recente verleden berekend. Voor de (meerjaren-)raming wordt deze verhouding constant verondersteld. De raming van het bijstandsvolume 65-plussers wordt vervolgens met dit verhoudingscijfer afgeleid uit de SVB-raming van het volume gekorte AOW-uitkeringen. In de praktijk levert deze methodiek een betrouwbare raming op die vrij nauwkeurig aansluit bij de realisaties.

Raming gemiddelde uitkering

De gemiddelde uitkering wordt geraamd door het quotiënt te nemen van de gerealiseerde uitgaven en het gerealiseerde uitkeringsvolume in het meest recente jaar. Voor de raming in het volgende jaar is de gemiddelde uitkering constant gehouden. Wel is rekening gehouden met eventuele wijzigingen in de bijstandsnorm als gevolg van (bijvoorbeeld) de koppeling van de uitkeringen aan de loonontwikkeling.

2. Verdeelsystematiek inkomensdeel WWB

2.1 Verdeelsystematiek deel macrobudget voor personen tot aan 65 jaar

In de toelichting op het wetsvoorstel WWB is aangegeven dat het de bedoeling is om, na een overgangperiode, het gebudgetteerde deel van de uitkeringslasten te verdelen op basis van een objectief verdeelmodel. Gemeenten ontvangen dan middelen voor de bekostiging van genoemde uitkeringen op grond van een set objectieve, niet of slechts in beperkte mate door gemeenten te beïnvloeden kenmerken. Deze wijze van verdeling doet het meeste recht aan het uitgangspunt dat gemeenten die

een relatief goed beleid voeren hiervoor in financieel opzicht worden beloond.

In de toelichting op de WWB is het volgende tijdpad voor invoering geschetst: In het jaar 2004 wordt voor de grote gemeenten (meer dan 60 000 inwoners) gestart met de inzet van het objectief verdeelmodel voor 40%; de resterende 60% wordt verdeeld o.b.v. het historische model. Tijdens de behandeling van het wetsvoorstel WWB in de Tweede Kamer is toegezegd om medio 2004 aan de hand van het resultaat van een nog uit te voeren vervolgonderzoek naar verdere verbeteringen van het huidige objectief verdeelmodel een overleg met de Tweede Kamer te voeren over de vraag of voor het jaar 2005 een vervolgstap richting 60% kan worden gezet. Het einddoel is om na verloop van enkele jaren uit te komen op 100% toepassing van dit model. Voor de middelgrote gemeenten (tussen 40 000 en 60 000 inwoners) wordt, afhankelijk van het aantal inwoners, naar rato de verdeelsystematiek van grote en kleine gemeenten toegepast.

De verdeelsystematiek voor het jaar 2004 luidt als volgt:

1. Voor gemeenten met minder dan 40 000 inwoners wordt de uitkering 2004 volledig gebaseerd op het historisch aandeel 2001.
2. Voor gemeenten met meer dan 60 000 inwoners wordt de uitkering 2004 voor 40% gebaseerd op het objectieve verdeelmodel, vermeld in de bijlage bij dit besluit, en voor 60% gebaseerd op het historisch aandeel 2001.
3. Voor gemeenten tussen 40 000 en 60 000 inwoners wordt, afhankelijk van het aantal inwoners, een glijdende schaal tussen de historische en objectieve verdeelgrondslag gebruikt. Naarmate het inwonertal dichter bij 40 000 inwoners ligt nadert het deel van de uitkering dat gebaseerd is op het historische aandeel 2001 de 100%. Omgekeerd geldt dat naarmate het inwonertal dichter bij 60 000 inwoners ligt dit percentage afneemt naar 60%.

Voorlopig worden de uitkeringen van kleine gemeenten (minder dan 40 000 inwoners) niet berekend aan de hand van het objectief verdeelmodel. Toepassing van het objectief verdeelmodel voor deze gemeenten levert tot nu toe onbevredigende resultaten op in termen van ex ante herverdeeleffecten. Overigens wordt niet uitgesloten dat op termijn ook voor de kleinere gemeenten overgeschakeld kan worden op een (gedeeltelijke) objectieve verdeling.

Berekening historische grondslag voor de uitkering (historische aandeel 2001, K:TK)

Voor het deel van de uitkering dat wordt gebaseerd op het historisch aandeel 2001 wordt gebruik gemaakt van het aandeel dat een gemeente in 2001 had in de totale kosten van bijstand en uitkeringen verstrekt op grond van de Abw. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de gemeentelijke jaaropgave over 2001. Dit aandeel wordt gecorrigeerd voor de ontwikkeling van het aantal inwoners van 20 jaar en ouder in de periode 2001–2003. Hiermee wordt bereikt dat rekening wordt gehouden met de autonome groei in de bijstandsuitgaven als gevolg van een meer dan evenredige toename van de bevolkingsomvang in bepaalde gemeenten.

Berekening objectieve grondslag voor de uitkering (O:OT)

Voor het deel van de uitkering dat wordt gebaseerd op objectieve kenmerken wordt gebruik gemaakt van het objectieve verdeelmodel dat in de bijlage is opgenomen.

Met de leveranciers (met name het CBS) zijn afspraken gemaakt

betreffende het verstrekken van de gegevens die nodig zijn voor het bepalen van het deel van de uitkering dat gemeenten ontvangen op grond van het objectieve verdeelmodel. In de bijlage bij dit besluit is een schema opgenomen waarin de data zijn omschreven die als objectieve factoren worden aangemerkt met vermelding van de leverancier en de data waarop de gegevens zijn gemeten (peildata). Indien aan een peildatum een gemeente wordt heringedeeld, dan zal het ministerie van SZW het aantal eenheden van de betreffende verdeelmaatstaf voor de nieuwe gemeente (her)berekenen op basis van de gegevens die bekend zijn van de gemeenten die bij de herindeling zijn betrokken. Mocht een gemeente met ingang van 2004 worden heringedeeld nadat de budgetten definitief zijn vastgesteld, dan zal achteraf het budget voor de nieuwe gemeente worden vastgesteld.

Glijdende schaal historisch/ objectief voor gemeenten tussen 40 000 en 60 000 inwoners (M)

Door het hanteren van een glijdende schaal wordt bewerkstelligd dat er sprake is van een geleidelijke overgang van een verdeling op historische grondslag naar een verdeling op basis van objectieve kenmerken. Daarmee wordt voorkomen dat gemeenten van het ene op het andere jaar geconfronteerd worden met forse wijzigingen in de omvang van hun uitkering als gevolg van mutaties in de omvang van de bevolking van 20 jaar en ouder.

Naarmate het aantal inwoners dichter bij de 40 000 ligt zal een groter deel van de uitkering voor de gemeenten met een inwonertal tussen 40 000 en 60 000 inwoners worden gebaseerd op het historisch aandeel 2001; M nadert in dat geval de waarde nul. Omgekeerd nadert M de waarde één naarmate het aantal inwoners dichter bij 60 000 ligt.

Verdeling macrobudget over de drie groepen gemeenten

Het hanteren van drie verschillende verdeelsystemen voor drie categorieën gemeenten betekent dat de voor alle gemeenten tezamen beschikbare middelen, het macrobudget, over deze drie categorieën moet worden verdeeld. Deze verdeling wordt gebaseerd op het objectieve verdeelmodel. De daaruit voortvloeiende deelbudgetten per gemeentegrootteklasse worden verdeeld volgens de formules in artikel 5, 6 en 7. De formule in artikel 6 ter berekening van het deelbudget voor de middelgrote gemeenten bevat een correctiefactor. Deze correctiefactor is nodig om ervoor te zorgen dat het totaal van de berekende individuele gemeentelijke uitkeringen gelijk is aan de totale beschikbare middelen voor de middelgrote gemeenten.

De verdeling van het macrobudget op basis van het objectieve verdeelmodel doet recht aan het uitgangspunt dat (groepen van) gemeenten middelen ontvangen naar rato van hun objectieve behoefte. Nadeel zou kunnen zijn dat herverdeeffecten tussen groepen gemeenten optreden. Becijferingen met de beschikbare gegevens laten zien dat dit zich nauwelijks voordoet.

2.2 Verdeelsystematiek deel macrobudget voor categorie 65 jaar en ouder met al dan niet gedeeltelijke bijstandsuitkering

Verdeling van het macrobudget voor 65-plussers geschiedt op basis van de maatstaf «historische bijstandslasten 65 jaar en ouder». Voor het uitvoeringsjaar 2004 is gewerkt met het aandeel van een gemeente in de totale lasten van gemeenten van het uitvoeringsjaar 2001. Bij de vaststelling van deze kosten wordt gebruik gemaakt van de jaaropgave.

3. Het objectief verdeelmodel

Bij de verdeling van het macrobudget voor personen tot aan 65 jaar wordt gebruik gemaakt van het objectief verdeelmodel dat is opgenomen in de bijlage bij dit besluit. Voor een technische beschrijving van het model wordt verwezen naar deze bijlage.

4. Beleidsmatig indammen herverdeeleeffecten

Models simulaties met het objectief verdeelmodel toont een beeld van ex ante herverdeeleeffecten dat voor het merendeel van de gemeenten conform verwachtingen is. Voor sommige gemeenten geldt dat de uitkomsten nader onderzoek vergen. Dit onderzoek loopt momenteel. Voor het jaar 2004 is besloten om bij de toepassing van het objectief verdeelmodel buiten het model om een grens te hanteren ter indamming van al te grote – zowel positieve als negatieve – uitschieters van ex ante herverdeeleeffecten. Deze grens is beleidsmatig vastgesteld op (in absolute zin) 10%.

De veronderstelling die hierbij gehanteerd wordt is, dat vanaf de grens van 10% de statistische eigenschappen van het objectief verdeelmodel een meer dan evenredige invloed hebben op de omvang van de herverdeeleeffecten. Ofwel, een ex ante herverdeeleeffect buiten deze grens kan in redelijkheid niet worden toegeschreven aan het gevoerde gemeentebeleid. In de praktijk betekent dit dat het verschil tussen de objectieve en het historische budgetaandelen die worden gebruikt in de berekening van het budget voor een individuele gemeente, niet meer dan 10% mag bedragen van het objectieve budgetaandeel. Voor gemeenten waar dat verschil op grond van de uitkomsten van het objectief verdeelmodel groter is, wordt het objectieve budgetaandeel naar boven of naar beneden bijgesteld zodat wel aan deze randvoorwaarde wordt voldaan.

Met de combinatie van beleidsmatig indammen van ex ante herverdeeleeffecten tot aan de grens van 15% en de toepassing van dit verdeelmodel voor 40% is afdoende gewaarborgd dat dit verdeelmodel voorzichtig wordt ingezet.

5. Openbare lichamen

In artikel 7, eerste lid, onderdeel b, WWB staat de verantwoordelijkheid van het college voor het verlenen van bijstand aan personen hier te lande die in zodanige omstandigheden verkeren of dreigen te geraken dat zij niet over de middelen beschikken om in noodzakelijke kosten van het bestaan te voorzien. Indien sprake is van een bij gemeenschappelijke regeling ingesteld openbaar lichaam waaraan integrale overdracht van bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de gemeente als genoemd in artikel 7, eerste lid, onderdeel b, van de WWB aan het openbaar lichaam heeft plaatsgevonden, kan dit openbaar lichaam door het ministerie worden aangemerkt als de instantie die het inkomensdeel van de WWB voor de deelnemende gemeenten uitvoert. Dit is de wettelijke (minimum)basis waarvoor het samenwerkingsverband de volledige bevoegdheid en verantwoordelijkheid zal moeten dragen om bij SZW als een uitvoeringsorganisatie aangemerkt te worden. In dat geval is er vanaf dat jaar sprake van één geaggregeerde verantwoording voor alle deelnemende gemeenten. De afzonderlijke gemeenten blijven in principe verantwoordelijk voor alle verantwoordingsinformatie die betrekking heeft op de jaren vóór de inwerkingtreding van de gemeenschappelijke regeling. Met ingang van het uitvoeringsjaar 2004 wordt bij de verdeling van het totale bedrag dat beschikbaar is voor uitkeringen, als bedoeld in artikel 69, eerste lid, onderdeel b, van de WWB, rekening gehouden met het bestaan van bovengenoemde openbare lichamen. De individuele

gemeenten die zijn overgegaan tot het instellen van dit openbaar lichaam ontvangen niet langer ieder een afzonderlijke uitkering; in plaats daarvan ontvangt het openbare lichaam een uitkering. De optelsom van het aantal inwoners van de aan het openbaar lichaam deelnemende gemeenten is bepalend voor de toepassing van de objectieve en/of historische grondslag. In juni 2003 bestaan zeven samenwerkingsverbanden die bij het ministerie zijn aangemerkt als de uitvoeringsorganisaties die de Abw voor de (in totaal 29) deelnemende gemeenten uitvoeren. Het betreft alle openbare lichamen op grond van de Wet gemeentelijke regelingen (Wgr) waaraan volledige overdracht van bevoegdheden en verantwoordelijkheden heeft plaatsgevonden. Deze lichamen worden – vooruitlopend op de goedkeuring voor de gemeenschappelijke regeling die de gemeenten moeten krijgen van Gedeputeerde Staten, aangezien een gemeenschappelijke regeling pas in werking treedt nadat deze is ingeschreven in het provinciaal register worden deze zeven openbare lichamen – binnen de verdeelsystematiek ieder als één entiteit aangemerkt. In onderstaande tabel zijn de openbare lichamen opgenomen die elk één uitkering ontvangen voor het uitvoeringsjaar 2004. Per samenwerkingsverband zijn de deelnemende gemeenten aangegeven alsmede het totaal aantal inwoners per samenwerkingsverband (stand: 1-1-2003).

Samenwerkingsverband	Betrokken gemeenten	Totaal aantal inwoners (stand: 1-1-2003)
1. ISD Kompas	986 Voerendaal 965 Simpelveld 951 Nuth	40 894
2. ISD Oldambt	39 Scheemda 1661 Reiderland 52 Winschoten	39 995
3. DSZW Noardwest Fryslan	96 Vlieland 83 Menaldumadeel 63 het Bildt 72 Harlingen 70 Franekeradeel	62 380
4. ISD De Rijnstreek	1673 Liemeer 569 Nieuwkoop 480 Ter Aar 645 Jacobswoude	37 501
5. ISD Bollenstreek	576 Noordwijkerhout 553 Lisse 604 Sassenheim 628 Warmond 534 Hillegom	77 592
6. RSD Alblasserwaard-Oost/ Vijfheerenlanden	523 Hardinxveld-Giessendam 707 Zederik 689 Giessenlanden 512 Gorinchem 545 Leerdam 694 Liesveld	110 919
7. IS Werk en Inkomen	295 Wisch 237 Gendringen 219 Dinxperlo	49 135

Voor de uitvoeringsjaren vanaf 2005 zal de volgende procedure in werking treden: Elk openbaar lichaam heeft de mogelijkheid om uiterlijk 1 maart van het jaar voorafgaand aan het uitvoeringsjaar (dus voor de verdeelsystematiek 2005 uiterlijk op 1 maart 2004) bij de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aan te geven dat ze door het ministerie wenst te worden aangemerkt als de instantie die het inkomensdeel van de WWB voor de deelnemende gemeenten uitvoert. Indien het ministerie hiertoe overgaat geldt dat het openbaar lichaam – in plaats van de aangesloten gemeenten – meedoet bij de verdeling van het totale bedrag dat beschikbaar is voor uitkeringen inkomensdeel WWB. Bovendien wordt deze rechtspersoon door het ministerie aangemerkt als de entiteit aan wie

betalingen worden verricht. Ten aanzien van reeds door het ministerie aangemerkte openbare lichamen geldt dat het ministerie er stilzwijgend van uit gaat dat de volledige overdracht van verantwoordelijkheden en bevoegdheden inzake de uitvoering van artikel 7, eerste lid, onderdeel b, WWB naar het Wgr-samenwerkingsverband wordt gecontinueerd voor de volgende uitvoeringsjaren.

6. Toetsingscommissie

Indien een gemeente een budgettekort heeft dat groter is dan de eigenrisicodrempel, heeft het college van Burgemeester en Wethouders de mogelijkheid een verzoek voor aanvullende uitkering in te dienen bij de toetsingscommissie, als bedoeld in artikel 73 WWB. Dit betekent dat – in afwijking van de systematiek bij de Wet financiering Abw, IOAW en IOAZ – binnen de WWB niet langer sprake is van een automatisch recht op een aanvullende financiering. Op grond van artikel 74, tweede lid, WWB kan een tekortgemeente een verzoek tot aanvullende financiering over het begrotingsjaar indienen binnen acht weken na de indiening van het verslag over de uitvoering als bedoeld in artikel 77, eerste lid WWB. Verzoeken die worden ingediend na het verstrijken van deze termijn worden niet in behandeling genomen. Een aanvraag en de beslissing daarop reiken niet verder dan één uitvoeringsjaar. Indien de gemeente na toekenning meent dat zij in het navolgende jaar ook in aanmerking komt voor een aanvullend budget, dient zij hiertoe een nieuw verzoek in te dienen.

Taak toetsingscommissie

De toetsingscommissie heeft tot taak om, ten behoeve van de Minister van SZW, een oordeel te vellen over de vraag of een verzoek tot aanvullende uitkering voor de tekortgemeente gehonoreerd dient te worden. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen vormvoorschriften en inhoudelijke beoordelingscriteria.

Vormvoorschriften

Het college dient gelijktijdig bij de indiening van de aanvraag de volgende bescheiden over te leggen:

- het verslag over de uitvoering over het jaar waarop de aanvraag betrekking heeft, conform de daarvoor gestelde regels op grond van artikel 78, derde lid WWB;
- de bij dit verslag behorende accountantsverklaring en het oordeel van de raad;
- de verantwoording die het college over het betreffende jaar aan de raad heeft afgelegd over de uitvoering van de WWB in volle omvang;
- een rapport waarin -op basis van een analyse van de oorzaken van het budgettekort en de maatregelen die het college neemt dan wel reeds heeft genomen om dit tekort terug te dringen – gemotiveerd wordt om welk aanvullend bedrag het college verzoekt.

Het verzoek kan worden ingediend zodra de tekortgemeente over bovengenoemde informatie beschikt. Er bestaat een mogelijkheid om uitstel aan te vragen. Indien de aanvraag niet voldoet aan de gestelde vormvereisten wordt de aanvraag, op grond van de Algemene wet bestuursrecht, niet in behandeling genomen.

Inhoudelijke beoordelingscriteria

De toetsingscommissie toetst op de volgende onderdelen:

1. Is sprake van een budgettekort boven de eigenrisicodrempel WWB?

Op grond van artikel 77, eerste lid, tweede volzin WWB dient de gemeente een opgave van de werkelijke gemaakte kosten – i.c. de netto-betalingen (saldo van uitgaven en inkomsten) en op basis van het kasstelsel – op te nemen in het uitvoeringsverslag. Voor het jaar 2004 bedraagt de hoogte van de eigenrisicodrempel tien procent van de in september 2004 vastgestelde uitkering. De toetsingscommissie dient na te gaan of de totale werkelijke bijstandsuitgaven van de betrokken gemeenten groter zijn dan $110/100 \times$ de uitkering zoals vastgesteld in september 2004.

2. Beoordeling van het effect van de arbeidsmarktsituatie en van het gevoerde gemeentelijk beleid en uitvoering.

Vertrekpunt voor de toetsingscommissie is de analyse van de tekortgemeente zoals opgenomen in het plan van aanpak dat tegelijkertijd met het verzoek tot een aanvullende uitkering is ingediend. De toetsingscommissie vangt aan met een beoordeling van het effect van de arbeidsmarkt en van het gevoerde gemeentelijk beleid aan de hand van de volgende parameters: instroom; uitstroom en de uitkeringshoogte, gecorrigeerd voor de uitkeringsduur. Vervolgens beoordeelt de toetsingscommissie of, en zo ja in welke mate de ontstane situatie het gevolg is van de situatie op de arbeidsmarkt en van het gevoerde gemeentelijke beleid.

Zoals is aangegeven dient het college de aanvraag vergezeld te doen gaan van een analyse van de oorzaken van de problemen en de mogelijkheden en bereidheid om deze problemen aan te pakken. Uit deze onderbouwing blijkt derhalve voor welk deel volgens het college de problemen door een meer adequaat gevoerd beleid en uitvoering hadden kunnen worden voorkomen en voor welk deel hij een aanvullend budget redelijk acht.

Parameters

Het vertrekpunt voor de toetsingscommissie is de score van de tekortgemeente op de volgende parameters: instroom, uitstroom en de gemiddelde uitkeringshoogte gecorrigeerd voor de uitkeringsduur.

Instroom

Instroom gemeente *i* in jaar *[t]* ten opzichte van de gemiddelde instroom gemeente *i* in de jaren *[t-1]*, *[t-2]* en *[t-3]* in relatie tot landelijke instroom in jaar *[t]* ten opzichte van de gemiddelde landelijke instroom in de jaren *[t-1]*, *[t-2]* en *[t-3]*.

De norm, i.c. de mate waarin instroom gemeente *i* in jaar *[t]* ten opzichte van instroom gemeente *i* in de jaren *[t-1]*, *[t-2]* en *[t-3]* minimaal moet afwijken van de landelijke instroom in jaar *[t]* ten opzichte van landelijke instroom in de jaren *[t-1]*, *[t-2]* en *[t-3]*, wordt geregeld via de ministeriële regeling ex artikel 10, vierde lid van onderhavig besluit. De functie van deze norm is om alleen gemeenten met een bijzondere arbeidsmarktsituatie tot het oordeel van de toetsingscommissie toe te laten. De norm zal zodanig worden vastgesteld dat zij voor deze toelating geen onnodige barrière opwerpt.

De tekortgemeente dient boven de norm te zitten. In dat geval kan immers worden gesproken van een uitzonderlijke ontwikkeling. Het is vervolgens aan de toetsingscommissie om een oordeel uit te spreken over de achterliggende oorzaken.

Uitstroom

Uitstroom gemeente i in jaar [t] ten opzichte van de gemiddelde uitstroom gemeente i in de jaren [t-1], [t-2] en [t-3] in relatie tot landelijke uitstroom in jaar [t] ten opzichte van de gemiddelde landelijke uitstroom in de jaren [t-1], [t-2] en [t-3].

De norm, i.c. de mate waarin uitstroom gemeente i in jaar [t] ten opzichte van uitstroom gemeente i in de jaren [t-1], [t-2] en [t-3] minimaal moet afwijken van de landelijke uitstroom in jaar [t] ten opzichte van landelijke uitstroom in de jaren [t-1], [t-2] en [t-3], wordt geregeld via de ministeriële regeling ex artikel 10, vierde lid van onderhavig besluit.

Voor de functie en de hoogte van deze norm geldt het zelfde als bij de instroom. Daarbij speelt niet alleen de bijzondere arbeidsmarktsituatie een rol maar ook de inrichting en uitvoering van het gemeentelijk beleid.

Het is aan de toetsingscommissie om een oordeel uit te spreken over de achterliggende oorzaken van afwijkingen van de uitstroom ten opzichte van het landelijk beeld.

Uitkeringshoogte, gecorrigeerd voor de uitkeringsduur

Ook hier geldt dat zowel de situatie op de arbeidsmarkt als de inrichting van het gemeentelijk beleid een rol spelen en dat de hoogte van deze norm geen onnodige barrière opwerpt.

Beoordelingsruimte toetsingscommissie

De toetsingscommissie heeft een eigen beoordelingsruimte bij het opstellen van een advies voor het toekennen van een aanvullende uitkering aan gemeenten waarbij de drie hiervoor genoemde parameters boven de norm uitkomen. Dit betekent dus dat zowel de situatie op de arbeidsmarkt als het eigen gemeentelijk beleid in het oordeel van de toetsingscommissie worden betrokken. De toetsingscommissie betreft aldus in haar oordeel ook de inspanningen van de gemeente om niet boven de risicodrempel uit te komen.

Het hangt van de feitelijke situatie af welke inspanningen de toetsingscommissie zal beoordelen. Het kan gaan om de lokale reïntegratie-activiteiten of fraude-aanpak, maar ook om de manier waarop de gemeente gebruikt maakt van wettelijke bevoegdheden en andere, in de specifieke casus relevante uitvoeringsaspecten die van invloed zijn of kunnen zijn op het budgettekort.

Haar oordeel of de specifieke situatie te wijten is aan het handelen van de gemeente baseert de toetsingscommissie primair op basis van de door de tekortgemeente ingediende bescheiden en op het oordeel van IWI zoals genoemd in artikel 74, vierde lid, van de WWB. Indien en voorzover de toetsingscommissie daartoe de noodzaak heeft vastgesteld, kan zij het gemeentebestuur uitnodigen haar verzoek nader toe te lichten.

Bij de beoordeling van de score op de parameters «instroom» en «uitstroom» besteedt de toetsingscommissie aandacht aan de mate waarin deze scores worden bepaald door de in deze gemeente opgetreden uitzonderlijke situaties. Voorbeelden van oorzaken van uitzonderlijke instroom:

- vestiging van een asielcentrum binnen de gemeente;
- forse instroom in de bijstand vanwege uitstroom uit de WW die op zijn beurt verklaard kan worden uit een massaontslag in de voorliggende periode.

Ten aanzien van de «uitstroom» laat de toetsingscommissie haar aandacht uitgaan naar de vraagzijde van de lokale arbeidsmarkt-i.c. de werkgelegenheidsontwikkeling.

De toetsingscommissie heeft de mogelijkheid om bij de beoordeling van de scores van de tekortgemeente een vergelijking te maken met andere gemeenten. Onder vergelijkbare gemeenten wordt in dit verband verstaan gemeenten die in hetzelfde CWI-gebied liggen (om zo regionale invloeden in haar oordeel te kunnen betrekken) en die een bijstandsbudget per inwoner van 20–64 jaar hebben van vergelijkbare hoogte.

Oordeel IWI

De minister laat zich bij een beroep op een aanvulling van de uitkering op het inkomensdeel door een gemeente adviseren door een toetsingscommissie. Tevens betreft hij daarbij het oordeel van IWI over de uitvoering van deze wet.

Het oordeel van de inspectie heeft betrekking op uitvoering en prestaties op het terrein van reïntegratie en handhaving (rechtmatig en doelbereik van de gemeentelijke uitvoering). Als de minister dit kader aanpast, bijvoorbeeld door een onderscheid tussen kleine en grote gemeenten, heeft dat uiteraard gevolgen voor de reikwijdte van het oordeel van de toezichthouder.

IWI baseert haar oordeel zoveel mogelijk op bij de minister van SZW beschikbare gegevens. Alleen indien dat noodzakelijk is om tot een oordeel te komen is aanvullende gegevensvraag en/of onderzoek aan de orde.

Zo kan IWI onder meer beoordelen hoe de gemeente de wettelijke bevoegdheden, bijvoorbeeld inzake terugvordering, heeft gebruikt. Ook kan IWI zich een oordeel vormen over de inhoud en uitvoering van de verordeningen als bedoeld in artikel 8 WWB:

- het ondersteunen bij arbeidsinschakeling en het aanbieden van voorzieningen gericht op arbeidsinschakeling, bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, WWB. Hier zal tevens aandacht uitgaan naar de mate waarin de gemeente meer heeft uitgegeven dan het toegekende budget werkdeel WWB;
- het verlagen van de algemene bijstand, bedoeld in artikel 18, tweede lid, WWB;
- het verhogen en verlagen van de norm, bedoeld in artikel 30 WWB.

Mede op basis van het IWI-oordeel komt de toetsingscommissie tot haar advies aan de Minister van SZW. Indien de aanvraag met bijlagen dan wel het IWI-oordeel daartoe aanleiding geeft, kan de toetsingscommissie in overleg treden met de betrokken tekortgemeente.

Regime voor de kleine gemeenten (minder dan 40 000 inwoners)

In afwijking van bovenstaande geldt voor de categorie kleine gemeenten het volgende regime. De genoemde vormvoorschriften en de inhoudelijke beoordelingscriteria zijn identiek aan het hierboven uiteenzette regime met één uitzondering. Betreffende de toets in hoeverre het handelen van de tekortgemeente mede de veroorzaker is van de ontstane tekortsituatie beziet de toetsingscommissie in principe alleen of de gemeente de wet rechtmatig heeft uitgevoerd. Indien het verslag over de uitvoering conform de voorschriften is opgesteld en ingediend en er geen sprake is van ernstige tekortkomingen, heeft de kleine gemeente aan dit criterium voldaan. Mocht de door de gemeenten aangeleverde informatie een indicatie geven dat het tekort ontstaan is door het gevoerde gemeen-

telijk beleid, dan kan dit alsnog worden betrokken bij het oordeel van de toetsingscommissie.

De reden dat wordt overgegaan tot het instellen van een lichter regime voor de kleine gemeenten is gebaseerd op de veronderstelling dat voor deze categorie gemeenten met name de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt als veroorzaker van een optredend budgettekort kunnen worden aangewezen. Bij kleine gemeenten geldt dat een relatief geringe extra instroom meteen een grote impact heeft en daarmee het risico van een optredend budgettekort verhoogt.

Relatie met de verdeelsystematiek

De toetsingscommissie heeft tot taak bij tekortgemeenten te kijken naar het gevoerde gemeentelijk beleid en naar het effect van de lokale arbeidsmarkt. Dat laat echter overlet dat gemeenten ook tegen tekorten aan kunnen lopen als gevolg van imperfecties in de verdeelsystematiek, i.c. de toepassing van het objectieve en het historische verdeelmodel. Er is gekozen voor een gestage ingroei van het objectief verdeelmodel voor de grote gemeenten, in combinatie met een beleidsmatige indamming van ex ante herverdeeffecten. Daarnaast zal de komende jaren periodiek onderzoek worden verricht teneinde het objectief verdeelmodel verder te verbeteren. Derhalve zullen enkel tekorten die ontstaan door een uitzonderlijke ontwikkeling op de lokale arbeidsmarkt worden gecompenseerd, mits adequaat gemeentelijk beleid is gevoerd. Analyses van de toetsingscommissie zullen worden betrokken bij het jaarlijks verder perfectioneren van het objectief verdeelmodel.

Negatief advies

Het oordeel dat de ontstane situatie het resultaat is van het handelen van de gemeente leidt tot een afwijzende beslissing. Ook indien de Minister de gemeente, wegens een geconstateerde ernstige tekortkoming, een aanwijzing heeft gegeven op grond van artikel 76, derde lid, WWB, bestaat geen recht op een aanvullend budget. Indien de aanvraag om een aanvullend budget wordt ingediend in of de beslissing daarop moet worden genomen tijdens de hoor en wederhoorperiode van 8 weken die aan het opleggen van een aanwijzing vooraf gaat, wordt de beslissing aangehouden tot zekerheid bestaat of de aanwijzing gegeven wordt.

Hoogte aanvullende uitkering

Indien de toetsingscommissie van mening is dat de tekortgemeente in aanmerking komt voor een aanvullende uitkering, dan is de hoogte van de aanvullende uitkering gelijk aan het verschil tussen enerzijds de werkelijke netto bijstandsuitkeringslasten en anderzijds de som van het toegekende budget en het eigen risico (110% van de toegekende uitkering inkomensdeel). De toetsingscommissie heeft derhalve geen discretionaire ruimte bij het bepalen van de hoogte van de aanvullende uitkering. Onze Minister wijkt slechts met redenen omkleed af van het advies van de toetsingscommissie.

Oordeel Minister

Binnen vier weken na ontvangst van het IWI-oordeel legt de toetsingscommissie haar advies voor aan de Minister, die het besluit neemt. Een positief advies bevat een berekening van de hoogte van het te verstrekken aanvullend budget, een negatief advies bevat de overwegingen die de afwijzing van het verzoek rechtvaardigen. Tegen de beslissing van de Minister staat bezwaar en beroep open op grond van de Algemene wet bestuursrecht.

1. Doelgroep

Op grond van artikel 69, eerste lid, onderdeel a, WWB verstrekt het rijk jaarlijks aan de gemeenten een uitkering voor de kosten van voorzieningen als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, WWB. De doelgroep betreft personen met een algemene bijstandsuitkering, niet-uitkeringsgerechtigden en personen met een uitkering op grond van de Algemene Nabestaandenwet. Met de Invoeringwet WWB zijn de IOAW en IOAZ gewijzigd. Artikel 34, eerste lid, IOAZ en artikel 34, eerste lid, IOAW regelt dat de gemeente verantwoordelijk is voor het ondersteunen van personen die een uitkering ontvangen op grond van de IOAZ respectievelijk IOAW bij de arbeidsinschakeling. Artikel 59i, eerste lid, IOAZ en artikel 59e, eerste lid, IOAW regelt dat de kosten van deze voorzieningen ten laste komen van de uitkering als bedoeld in artikel 69, eerste lid, onderdeel a, WWB. In artikel 14 van de Invoeringwet WWB is verder geregeld dat de WIW-dienstbetrekkingen, de WIW-werkervaringsplaatsen en de I/D-banen worden opgevat als voorzieningen als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, WWB. Dit betekent dat de financiering van de lopende verplichtingen gesubsidieerde arbeid alsmede de inzet van voorzieningen gericht op reïntegratie naar reguliere arbeid ten laste kunnen komen van het macrobudget werkdeel WWB.

2. Bestedingsrichting werkdeel WWB

De uitkering werkdeel WWB is bedoeld ter financiering van de ondersteuning bij de arbeidsinschakeling van personen uit de doelgroep als hierboven omschreven. De activiteiten dienen gericht te zijn op het aanbieden van een voorziening, waaronder begrepen sociale activering, gericht op arbeidsinschakeling. Op grond van artikel 69, eerste lid, onderdeel a, van de WWB is geregeld dat uitvoeringskosten niet mogen worden gefinancierd ten laste van de uitkering werkdeel WWB.

3. Macrobudget werkdeel WWB

In de meerjarenbegroting SZW zijn de volgende bedragen opgenomen voor de jaren 2004 t/m 2007 (bedragen x € 1 mln.):

Jaar	2004	2005	2006	2007
Macrobudget (x € mln.)	1562,6	1598,0	1616,3	1616,3

Het beschikbare macrobudget 2004 is een samenvoeging van de bestaande budgetten voor de Wiw-werkervaringsplaatsen, Wiw-dienstbetrekkingen, Wiw-Scholing&Activering en de ID-banen. De bij het Strategisch Akkoord voorgenomen ombuigingen zijn in het macrobedrag verwerkt.

De hoogte van het macrobudget 2004 is het bedrag zoals opgenomen in de begroting SZW die in september 2003 zal worden vastgesteld.

4. Verdeelsystematiek werkdeel WWB

In de memorie van toelichting bij het wetsontwerp WWB is de voorgenomen nieuwe verdeelsystematiek (structurele situatie en overgangsregime) kort beschreven. In afwijking van hetgeen is gesteld in de memorie van toelichting zal het aldaar beschreven overgangsregime vanaf het uitvoeringsjaar 2005 van start gaan.

Voor het uitvoeringsjaar 2004 zal het beschikbare macrobudget worden verdeeld op basis van de procentuele aandelen van de gemeenten in het uitvoeringsjaar 2004. Dit betekent dat voor dat jaar is gekozen voor een verdeelsystematiek welke is gebaseerd op de status quo voor het jaar 2003.

In het onderstaande wordt de berekeningswijze van de aandelen per gemeente in het macrobudget werkdeel WWB 2004 beschreven.

Het aandeel van een gemeente in 2004 is gelijk aan het aandeel van deze gemeente in het totaal beschikbare budget in 2003.

Het macrobudget 2003 bestond uit 5 verschillende budgetten:

1. WIW-normbudget
2. WIW-declaratiedeel dienstbetrekkingen
3. WIW-declaratiedeel werkervaringsplaatsen
4. WIW Scholings- & Activeringsbudget
5. ID-budget.

Het aandeel voor een gemeente in 2003 wordt bepaald door de som van deze budgetten gedeeld door het beschikbare macrobudget. Voor de budgetten 1., 4. en 5. komt dit neer op het optellen van de toegekende budgetten. Voor de budgetten 2. en 3. dient een systematiek te worden gehanteerd welke het macro beschikbare declaratiebudget toedeelt aan gemeenten. Dit is als volgt gebeurd:

Toedeling declaratiedeel WIW-dienstbetrekkingen:

Het budgetaandeel per gemeente is gebaseerd op het aantal gerealiseerde WIW-dienstbetrekkingen van de gemeente in het jaar 2002 ten opzichte van het totale aantal gerealiseerde WIW-dienstbetrekkingen in het jaar 2002 – gemiddelde stand over dat jaar o.b.v. kwartaalcijfers – en dit aandeel te vermenigvuldigen met het voor het jaar 2003 beschikbare macrobudget declaratiedeel WIW-dienstbetrekkingen.

Toedeling declaratiedeel WIW-werkervaringsplaatsen:

Het budgetaandeel per gemeente is gebaseerd op het aantal WIW-werkervaringsplaatsen van de gemeente in het jaar 2002 ten opzichte van het totale aantal WIW-werkervaringsplaatsen in het jaar 2002 – gemiddelde stand over dat jaar o.b.v. kwartaalcijfers – en dit aandeel te vermenigvuldigen met het voor het jaar 2003 beschikbare macrobudget declaratiedeel WIW-werkervaringsplaatsen.

Beide op bovenstaande wijze berekende budgetaandelen zijn opgeteld bij de overige deelbudgetten om het totale budget van een gemeente in 2003 te berekenen.

5. Openbare lichamen

De Wgr-samenwerkingsverbanden die door het ministerie zijn aangemerkt als de entiteiten aan wie de deelnemende gemeenten de volledige verantwoordelijkheden en bevoegdheden betreffende artikel 7, eerste lid, onderdeel a, WWB intergraal hebben overgedragen ontvangen één uitkering. De hoogte van deze uitkering is gelijk aan de som van de uitkeringen van de aan het Wgr-samenwerkingsverband deelnemende gemeenten. In tegenstelling tot de verdeelsystematiek inkomensdeel WWB wordt bij de verdeelsystematiek werkdeel WWB immers geen onderscheid gemaakt naar gemeentegrootteklassen.

6. Meeneem- en voorschotregeling werkdeel

In artikel 70, derde lid, WWB is geregeld dat een positief verschil tussen de uitkering werkdeel en de rechtmatig gemaakte kosten – i.c. de netto-betalingen (saldo van uitgaven en inkomsten) en op basis van het kasstelsel – terugvloeit naar het rijk. In de memorie van toelichting van de WWB is opgenomen dat de gemeente het overschot op het werkdeel tot een nader te regelen maximum mag meenemen naar het volgende begrotingsjaar, omdat niet alle lopende verplichtingen in het begrotingsjaar leiden tot kosten in hetzelfde begrotingsjaar. Een meeneemregeling biedt een bepaalde zekerheid dat gemeenten kosten die voortvloeien uit financiële verplichtingen die zijn aangegaan in het voorafgaande uitvoeringsjaar kunnen financieren. Daarnaast wenst het rijk de gemeenten de mogelijkheid te bieden om in het lopend begrotingsjaar een voorschot te nemen op de middelen die in het komende begrotingsjaar zullen worden toegekend. Op deze wijze wordt de gemeente financieel in staat gesteld om te variëren in de beleidsinspanningen tussen de jaren.

Eénzelfde percentage voor meeneem- en voorschotregeling

Bij de meeneemregeling van het Scholings- en Activeringsbudget op grond van de Wet inschakeling werkzoekenden hebben gemeenten vanwege ruime budgetoverschotten nooit gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot het nemen van een voorschot op het volgende begrotingsjaar. Bij deze regeling was er sprake van éénzelfde maximumpercentage dat gold voor zowel het meenemen naar een volgend jaar als het opnemen van een voorschot op het volgende jaar. Deze lijn wordt voortgezet in de WWB. Er is voor gekozen om éénzelfde percentage vast te stellen voor zowel de meeneemals de voorschotregeling vanwege de grote samenhang, het eenvoudig houden van de regeling en gelet op de dereguleringsdoelstelling.

Hoogte percentages meeneem- en voorschotregeling

- Het percentage van het budget [t] dat mag worden meegenomen naar het uitvoeringsjaar [t+1] is vastgesteld op 75% van het toegekende budget [t].
- Het percentage dat in het uitvoeringsjaar [t] mag worden onttrokken aan het budget [t+1] is vastgesteld op 75% van het toegekende budget [t].

Hiermee is invulling gegeven aan de ingediende en door de Kamer aangenomen motie over de verruiming van de meeneemregeling (TK 28 870, nr. 82). Motie nr. 82 betreft een meeneemregeling waarbij de gemeente wordt toegestaan om een budgetoverschot tot maximaal 25% van het toegekende budget voor een periode van drie jaar mee te nemen. Een dergelijke invulling is uitvoeringstechnisch niet te prefereren aangezien deze gepaard gaat met een verzwaring van de administratieve lasten voor gemeenten. Bovenstaande invulling kent geen administratieve lastenverzwaring en is qua strekking identiek aan de aangenomen motie.

Voor de voorschotregeling geldt eenzelfde percentage. De grondslag voor het percentage van de voorschotregeling is het toegekende budget van het lopende uitvoeringsjaar. Dit biedt de gemeente de gelegenheid om bij het opstellen van de gemeentelijke begroting exact het maximale bedrag van de meeneemregeling te kunnen bepalen. Dit is niet het geval indien de grondslag voor het percentage zou worden gebaseerd op het budget voor het volgend uitvoeringsjaar aangezien dat budget op dat moment nog niet bekend is.

Indien gemeenten zich niet of niet tijdig verantwoorden over de uitgaven met betrekking tot de uitkering voor het werkdeel, wordt de toegekende uitkering – blijkt uit artikel 3, derde lid – volledig teruggevorderd. De reden voor deze bepaling is dat de minister de uitkeringen vooraf vaststelt, waarna hij zonder een dergelijke bepaling geen titel heeft voor terugvordering van de uitkering als gemeenten zich niet verantwoorden over de bestedingen. Aangezien de minister met het oog op zijn eigen verantwoording aan het parlement over de bestede middelen over deze informatie moet kunnen beschikken, is het noodzakelijk dat gemeenten de informatie aanleveren, dan wel dat de uitkering kan worden teruggevorderd indien zij dit niet (tijdig) doen. Mocht gelet op alle omstandigheden volledige terugvordering naar het oordeel van de Minister tot een onbillijkheid van overwegende aard leidt, dan kan de Minister de terugvordering op een lager percentage vaststellen.

ADRESLOZEN

Artikel 40, eerste lid, van de WWB regelt jegens welke gemeente de belanghebbende zijn aanspraak op bijstand geldend kan maken. Het eerste lid van dat artikel bevat tevens de mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur te bepalen dat de uitvoering van die wet ten aanzien van personen die niet beschikken over een adres als bedoeld in artikel 1 van de Wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens geconcentreerd wordt bij een beperkt aantal bij die maatregel aan te wijzen gemeenten. Deze facultatief geformuleerde delegatiebepaling wordt hierbij ingevuld. Met ingang van 1 januari 1999 is het Besluit specifieke uitkeringen maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en verslavingsbeleid (Besluit van 7 oktober 1998, Stb. 614¹) in werking getreden. In de bijlage, onder A, van voornoemd besluit is een opsomming gegeven van gemeenten waaraan een uitkering voor maatschappelijke opvang wordt verstrekt. Deze gemeenten worden ook aangewezen als gemeenten die bijstand verlenen aan adreslozen. Op deze manier vindt aansluiting plaats tussen enerzijds de maatschappelijke opvang van adreslozen en anderzijds de bijstandsverlening.

In artikel 11, tweede lid, van het besluit is vastgelegd dat de bijstand wordt verleend door burgemeester en wethouders van de gemeente waar de adresloze zich op het moment van zijn aanvraag bevindt. Met deze opzet is een zeer feitelijk criterium gekozen. De bijstand aan de adresloze moet immers veelal snel, en in ieder geval met beoordeling van de feitelijke toestand worden verleend.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
M. Rutte

¹ Nadien gewijzigd bij Besluiten van 12 februari 2000, Stb. 94, 13 oktober 2000, Stb. 469, 6 april 2001, Stb. 214 en 14 september 2001, Stb. 415.

OBJECTIEF VERDEELMODEL

Bij de berekening van de uitkeringsbedragen voor gemeenten met meer dan 40 000 inwoners (artikelen 6 en 7) wordt gebruik gemaakt van objectief vastgestelde gemeentelijke uitkeringskosten. De objectieve gemeentelijke uitkeringskosten worden, op grond van artikel 6, vastgesteld aan de hand van een zogenoemde objectief verdeelmodel. Dit objectief verdeelmodel is opgenomen in deze bijlage.

De objectieve uitkeringskosten van gemeenten met meer dan 40 000 inwoners worden vastgesteld met behulp van tien verdeelmaatstaven met bijbehorende bedragen.

Onderdeel A van deze bijlage geeft informatie over de verdeelmaatstaven:

- een beschrijving van de verdeelmaatstaven;
- de bron die per gemeente het aantal eenheden per verdeelmaatstaf levert (onder eenheid wordt de meeteenheid verstaan waarin de verdeelmaatstaf wordt uitgedrukt, zoals percentage, aandeel, e.d.);¹
- het peiljaar waarop dit aantal betrekking heeft.

In onderdeel B worden de bedragen per verdeelmaatstaf vermeld.

Onderdeel C beschrijft de correctiefactor C als opgenomen in artikel 6 van dit besluit.

Tot slot wordt in onderdeel D nader ingegaan op de verschillen tussen de huidige en de voorgaande versie van het objectief verdeelmodel.

Berekeningswijze objectief vastgestelde gemeentelijke uitkeringskosten

Het bedrag aan objectief vastgestelde uitkeringskosten van een gemeente ten behoeve van personen jonger dan 65 jaar wordt verkregen door eerst de kosten per hoofd van de gemeentelijke bevolking (van 20 tot en met 64 jaar) te bepalen en daarna deze kosten te vermenigvuldigen met het aantal inwoners van de gemeente van 20 tot en met 64 jaar.

De kosten per hoofd worden berekend door het aantal eenheden per verdeelmaatstaf voor die gemeente te vermenigvuldigen met het bedrag per eenheid. Als bijvoorbeeld de bevolking van gemeente X voor 28,2 procent bestaat uit inwoners met een laag inkomen, dan wordt dit getal (28,2: het aantal van de eenheid) vermenigvuldigd met het in de tabel van onderdeel B bij deze verdeelmaatstaf genoemde bedrag van 18,539 euro's. Zo wordt voor elke verdeelmaatstaf het voor gemeente X geldend aantal eenheden vermenigvuldigd met het bijbehorende bedrag per eenheid. De optelling van al deze bedragen geeft, met de toevoeging van een basisbedrag, de objectief vastgestelde uitkeringskosten per inwoner (van 20 tot en met 65 jaar) van gemeente X.

Het basisbedrag is het bedrag dat voor iedere gemeente met meer dan 40 000 inwoners dezelfde waarde heeft. Deze waarde is op dezelfde wijze berekend als de bedragen per eenheid van de verdeelmaatstaven.

A. Verdeelmaatstaven

Het schema geeft de verdeelmaatstaven weer en de factoren op basis waarvan de eenheden van die verdeelmaatstaven worden vastgesteld. Zo staat bijvoorbeeld niet alleen de verdeelmaatstaf «lage inkomens» vermeld, maar ook «personen met inkomen» om het aantal in de bij deze verdeelmaatstaf behorende eenheid, «het percentage van inwoners met inkomen» te kunnen uitdrukken.

¹ In de tabel die in onderdeel B is opgenomen staan de eenheden tussen haakjes vermeld.

Tabel 1 Gegevensdefinities Verdeelmodel voor de 40 000+ gemeenten

Verdeelkenmerk	Peiljaar	Peildatum	Bron
1. Lage inkomens (in % van de personen met inkomen) ^a	1998–2000	verslagjaar	CBS
2. Eénouderhuishoudens 20–39 jaar (in % van inwoners 20–64 jaar)	2002	1 januari	CBS
3. Arbeidsongeschikten: WAO, WAJONG en WAZ (in % van inwoners 20–64 jaar)	2002	31 december	CBS
4. Totaal allochtonen (in % van alle inwoners)	2003	1 januari	CBS
5. Eenpersoonshuishoudens 20–64 jaar (in % van inwoners 20–64 jaar)	2002	1 januari	CBS
6. Werklozen met maximale WWV-duur (in % van inwoners 20–64 jaar) ^b	2000–2002	verslagjaar	CBS
7. Regionaal klantensurplus (regionaal klantenpotentieel minus aantal inwoners, x 1 000) ^c	2002	1 januari	CBS
8. Omgevingsadressendichtheid (x 1 000) ^c	2002	1 januari	CBS
9. Banen handel, horeca en schoonmaak (in % totaal aantal banen COROP-regio)	2001	31 december	CBS
Overige berekeningsgegevens			
Totaal aantal inwoners	2003	1 januari	CBS
Aantal inwoners 20–64 jaar	2003	1 januari	CBS

a. Ongewogen driejaarsgemiddelde van het percentage lage inkomens.

b. Quotiënt van het driejaarsgemiddelde van het aantal werklozen met maximale WWV-duur en het driejaarsgemiddelde van het aantal inwoners 20–64 jaar.

c. Saldering van het regionaal klantenpotentieel met het totaal aantal inwoners in 2002 levert het regionaal klantensurplus op.

Toelichting

1. Bij de vaststelling van de objectieve gemeentelijke uitkeringskosten, bedoeld in artikel 6, worden de verdeelmaatstaven gehanteerd die hierboven zijn omschreven.

2. Bij de vaststelling van de objectieve gemeentelijke uitkeringskosten stelt de Minister zo nodig het aantal eenheden per verdeelmaatstaf voor de gemeente vast. Voorzover bij een verdeelmaatstaf een bron is vermeld, kan de Minister het aantal eenheden ontlenen aan een opgave van het vermelde orgaan of de vermelde instantie.

3. De vaststelling van het aantal eenheden per verdeelmaatstaf voor een gemeente geschiedt naar de toestand op 1 januari 2003, tenzij een andere peildatum bij een verdeelmaatstaf is vermeld. In dat geval geschiedt de vaststelling naar de toestand op deze datum.

4. Indien op grond van punt 3 een peildatum moet worden gehanteerd die ligt vóór de datum van instelling van de gemeente of vóór de datum waarop de grenzen van de gemeente zijn gewijzigd, stelt de Minister het aantal eenheden vast op basis van een redelijke schatting van de toestand zoals die op de peildatum zou zijn geweest als de instelling of de wijziging op die datum reeds was ingegaan. Bij vaststelling van het aantal eenheden per verdeelmaatstaf gaat de Minister uit van de op het moment van vaststelling door het parlement goedgekeurde indeling van gemeenten voor 2004.

5. Bij verandering van de gemeentelijke indeling voor 2004 na het moment van vaststelling stelt de Minister voor de nieuwe gemeenten het aantal eenheden vast op basis van een redelijke schatting van de toestand zoals die op het moment van vaststelling zou zijn geweest als de instelling of de wijziging op die datum reeds was ingegaan.

B. Bedragen per eenheid voor gemeenten met meer dan 40 000 inwoners

Tabel 2 Nieuwe Verdeelmodel voor de bijstand in enge zin in de 40 000+ gemeenten op basis van de gemeente-indeling 2003 (inclusief samenwerkingsverbanden), 2001

Verdeelkenmerk	Nieuwe Verdeelmodel (ongewogen LAD)
	Gewicht (euro's) ^a
Lage inkomens (driejaarsgemiddelde)	18,539
Eenouderhuishoudens 20–39 jaar	168,421
Arbeidsongeschikten	– 13,237
Totaal allochtonen	3,377
Eenpersoonshuishoudens 20–64 jaar	10,237
WW-max (driejaarsgemiddelde)	149,505
Regionaal klantensurplus	0,248
Omgevingsadressendichtheid	– 47,864
Banen handel, horeca & schoonmaak (op COROP-niveau)	– 7,452
Constante	– 312,538
Gewogen R ²	0,973
Ongewogen R ²	0,940

a Alle gewichten zijn significant bij een significantieniveau van 5%.

C. Correctiefactor middelgrote gemeenten

In het geval van gemeenten met meer dan 40 000 en minder dan 60 000 inwoners moet de uitkering – conform artikel 6 – gecorrigeerd worden met de factor C. Deze correctiefactor is nodig om aan de randvoorwaarde te voldoen dat de som van de uitkeringen aan de middelgrote gemeenten gelijk moet zijn aan het totale bedrag dat beschikbaar is voor de uitkeringen aan deze gemeenten.

De correctiefactor wordt aan de hand van de volgende formule berekend:

$$C = \frac{1}{1 + 0,4 \sum_i M_i \left(\frac{O_i}{OT} - \frac{K_i}{TK} \right)}, \text{ waarbij } i \in \{\text{middelgrote gemeenten}\}.$$

D. Doorontwikkeling objectief verdeelmodel

Wijzigingen ten opzichte van het objectief verdeelmodel zoals is gehanteerd bij de verdeling van het macrobudget WFA 2003:

1. Het objectief verdeelmodel is aangepast voor de toepassing van de verdeling van het macrobudget inkomensdeel WWB.

Binnen de WWB wordt de bijstand in enge zin volledig gebudgetteerd. Onder bijstandsuitgaven in enge zin worden de bijstandsuitgaven bedoeld exclusief de uitgaven in het kader van de IOAW, IOAZ en Bbz. De bijstandsuitgaven IOAW, IOAZ en Bbz worden separaat geraamd en separaat verdeeld over de gemeenten. Het macrobudget bestaat uit twee delen, waarbij het deel voor personen tot aan 65 jaar mede op basis van het objectief verdeelmodel wordt verdeeld. Bij de schatting van het nieuwe objectief verdeelmodel is hiermee rekening gehouden.

2. Het nieuwe verdeelmodel bevat enkele nieuwe omschrijvingen van bestaande maatstaven:

a. De invloed van de grootste gemeenten is teruggebracht door het hanteren van de schattingsmethodiek ongewogen kleinste absolute afwijkingen. In deze methode wordt de som van de absolute afwijkingen tussen uitgaven en model geminimaliseerd. Daardoor krijgen extremere

waarden minder gewicht dan bij de tot nu toe toegepaste kleinste kwadratenmethode;

b. De maatstaf «lage inkomens» is nog steeds gebaseerd op steekproefgegevens, maar nu op het gemiddelde van de steekproefuitkomst in drie jaren. Dit vermindert het effect van steekproeffluctuaties in kleinere gemeenten en geeft een beter beeld van de structurele situatie;

c. De maatstaf «verhuizingen» is eveneens gebaseerd op een driejaars-gemiddelde. Daarmee wordt de volatiliteit van verhuizingen in de tijd sterk afgezwakt. Incidentele omstandigheden, zoals het gereedkomen van Vinex-lokaties in naburige gemeenten, zorgen nauwelijks meer voor vertekeningen;

d. De maatstaf «regionaal klantenpotentieel» is in het nieuwe verdeelmodel gesaldeerd met het aantal inwoners. Deze werkwijze leidt tot een lichtere vermindering van de schaalgedrevenheid van dit verdeelkenmerk. Bovendien wordt het effect van de centrumgemeente versus randgemeente hierdoor wat sterker geaccentueerd.

3. Het nieuwe objectief verdeelmodel bevat enkele nieuwe maatstaven:

a. De maatstaf «vrouwen van 25 tot en met 29 jaar» is vervangen door de maatstaf «eenpersoonhuishoudens van 20 tot en met 64 jaar». Dit verdeelkenmerk reflecteert de oververtegenwoordiging van de bevolkingsgroep alleenstaanden in de bijstandpopulatie.

b. De maatstaf «werkzame beroepsbevolking» is vervangen door de maatstaf «werklozen met een maximale WW-duur». De nieuwe maatstaf berust op een integrale telling en niet op steekproeven zoals bij de oude maatstaf. Verder blijkt dit nieuwe verdeelkenmerk veel beter in te spelen op de conjuncturele component van de bijstand dan de maatstaf «werkzame beroepsbevolking».

c. De maatstaf «aantal banen in de handel, horeca en schoonmaak» (in % van het totaal aantal banen) is als indicator voor de beschikbaarheid van laaggeschoolde werkgelegenheid toegevoegd.

4. Door het opnemen van bovengenoemde nieuwe maatstaven, de doorgevoerde technische verbeteringen en de nieuwe schattingsmethode, zijn in het nieuwe objectief verdeelmodel de oude maatstaven «huurwoningen» en «verhuizingen» vervallen, aangezien de gewichten van beide verdeelkenmerken niet langer statistisch significant waren.

Voor nadere informatie over het nieuwe objectief verdeelmodel wordt verwezen naar het rapport «*Een nieuw verdeelmodel voor de Wet Werk en Bijstand*», APE, augustus 2003.